

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Augustini in euangelium secundum Iohannem sermones
CXXIII - Cod. Aug. perg. 47**

Augustinus, Aurelius

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Sermo XIII

[urn:nbn:de:bsz:31-64194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-64194)

de corpore; proinde fr̄s mei nemo uos fallat. nemo uos seducat. Amate pacē
 xp̄i qui pro uobis crucifixus est cum d̄s esset; paulus dicit, neq. qui plantat
 est aliquid neq. qui rigat sed qui incrementum dat d̄s. & quisquam nostrū
 dicit quia aliquid est. Si dixerimus quia aliquid sumus & non illi gloriam
 dederimus. ad alteri sumus. nos amari uolumus non sponsum; uos xp̄m dili-
 gite. & nos in illo. in quo & uos a nobis diligimini; inuicem se diligant membra.
 sed omnia sub capite uiuant. Dolere quidem fr̄s mei multa coactus sum di-
 cere. & parua dixi. lectionem finisse non potui. adert d̄s ut oportune finatur;
 nolui enim amplius onerare corda uestra. quae uolo uacare gemitibus &
 orationibus pro his qui adhuc surdi sunt & non intellegunt. **EXPL. TRACT. XIII**

**INCIPIT XIII. AB EO QUOD SCRIPTUM EST. HOC ERGO GAUDIUM
 MEUM IMPLETUM EST. ILLUM OPORTET CRESCERE. ME AUT
 MINUI. USQ. AD ID QUOD AIT. QUI CREDIT IN FILIUM HABET UITA
 AETERNAM. QUI AUTEM IN CREDULUS EST FILIO. NON UIDEBIT
 UITAM SED IRADI MANET SUPER EUM.**

Lectio ista de sc̄o euangelio excellentiam diuinitatis d̄ni nr̄i ih̄u xp̄i & hu-
 militatem hominis qui meruit dici amicus sponsi. nos docet ut distin-
 guamus quid intersit inter hominem hominē. & hominem d̄m. Quia homo
 d̄s d̄ns noster ih̄s xp̄s. d̄s ante omnia saecula. & homo in nostro saeculo.
 d̄s de patre. homo de uirgine. unus tamen atq. idem d̄ns & saluator ih̄s xp̄s
 filius d̄i d̄s & homo. Johannes uero excellentis gratiae missus ante ipsum.
 inluminatus ab illo qui lumen est; De iohanne enim dictum est. non erat ille
 lumen sed ut testimonium perhiberet de lumine; potest quidem dici lumen
 & bene dicitur & ipse lumen. sed inluminatū non inluminans; aliud est enī
 lumen quod inluminat. aliud lumen quod inluminatur; nam & oculi nr̄i
 lumina dicuntur. & tamen in tenebris patent & non uident. Lumen autem
 inluminans seipso lumen est & sibi lumen est. non indiget alio lumine ut luceat
 possit. sed ipso indigent cetera ut luceant. Confessus ergo est iohannes sicut
 audistis. quia cum discipulos multos faceret & ih̄s. & perferretur ad eum uelut
 qui instigaretur. quasi in uido enim narrauerunt. Ecce ille facit plures
 discipulos quam tu. ille confessus est quid esset. & inde meruit ad ipsum per-
 tinere. quia non est ausus sedicere quod est ille; hoc ergo dixit iohannes; non
 potest homo accipere quicquam. nisi fuerit ei datum de caelo; ergo xp̄s
 dat. homo accipit; ipse uos mihi testimonium perhibetis quod dixerim
 ego non sum xp̄s. sed quia missus sum ante illum; qui habet sponsam spon-
 sus est. Amicus autem sponsi qui stat & audit eum. & gaudio gaudet prop-
 ter uocem sponsi; non sibi gaudium fecit de se; qui enim uult gaudere de se.

chr̄s & deus
 & ho.
 Jos hō tm̄

tristis erit, qui autem de dō uult gaudere, semper gaudebit, quia dī sempiternus est; uis habere gaudium sempiternum in hōe illi qui sempiternus est; talem se dixit iohannes, propter uocem sponsi gaudet. Amicus sponsi ait, non propter uocem suam, & stat & audit eum; si ergo cadit, non audit eum; De illo enim quodā qui cecidit dictum est, & in ueritate non stetit; De diabolo dictum est; ergo stare debet & audit uocem ad quam gaudeat; sic erat iohannes, noquerat unde gaudebat; non sibi arrogabat quod ipse non erat, sciebat inluminatum se non inluminatorem; erat autem lumen uerum ait euangelista, quod inluminat omnem hominem uenientem in hunc mundum; si ergo omnem hominem, & ipsum iohannem, quia & ipse de hominibus; & enim quamuis nemo ex surrexerit maior iohanne in natis mulierum, unus tamen & ipse ex his qui nati sunt ex mulieribus. Si numquid comparandus est ei qui quia uoluit natus est, & ideo nouo partu quia nouus natus; ambae enim generationes dñi in uitate sunt, & diuina & humana; Diuina non habet matrem; humana non habet patrem; ergo unus de ceteris iohannes, sed tamen maioris gratiae, ita ut innatis mulierum nemo exsurget & maior illo, tantam testificationem tribuit dño nostro ihu xpō ut illum dicat sponsum, se amicum sponsi, non dignum tamen soluere corrigiam calciamenta ipsius; hinc audiuit iam multa caritas uestra, quod sequitur uideamus, aliquantum enim spissum est ad intellegendum; sed qm̄ dicit ipse iohannes, quia non potest homo accipere quicquam nisi datum illi fuerit de caelo, quic quid non intellexerimus, rogemus eum quidat de caelo, quia homines sumus & non possumus accipere quicquam nisi ille dederit qui homo non est; hoc ergo sequitur, & dicit iohannes, Hoc ergo gaudium meum implētum est, quod est gaudiū ipsius, ut gaudeat ad uocem sponsi; hoc implētum est in me. Habeo gratiā meam, plus non mihi adsumo, ne & quod accepi amittam, quod est hoc gaudium. Gaudio gaudet propter uocem sponsi, Intellegat ergo homo non se debere gaudere de sapientia sua, sed de sapientia quam accepit ad dō; nihil plus quaerat, & non amittat quod inuenit; multi enim ideo facti sunt insipientes, quia dixerunt se esse sapientes; arguit eos apostolus & dicit de ipsis, quia quod notum ē dī ait manifestum est illis. Dī enim illis manifestauit, de quibusdam ingratis impius audite quid dicat. Dī enim illis manifestauit, inuisibilia enim eius a creatura mundi per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque eius uirtus ac diuinitas, ut sint ipsi inexcusabiles; quare inexcusabiles, quia cognoscentes dñm, non dixit quia non cognouerūt, sed cognoscentes dñm non sicut dñm glorificauerunt aut gratias egerunt, sed euauerunt in cogitationibus suis, & obduratum est insipiens cor eorum; dicentes enim se esse sapientes.

*duo gestiones
dñi*

Stulti facti sunt; si enim dñm cognouerant, simul cognouerant quia non eos
fecerat sapientes nisi dñs; non ergo sibi tribuerent quod a se non habebant. sed
ei a quo acceperant. non autem agendo gratias, insipientes facti sunt; ergo dñs
quod dederat gratis tulit ingratis; noluit esse hoc iohannes, gratus esse uoluit,
confessus est accepisse se. & gaudete sed dixit propter uocem sponsi. & ait,
hoc ergo gaudium meum implētum est. Illum oportet crescere me autem
minui; quid est hoc? illum oportet exaltari me autem humiliari; quomodo
crescit ih̄s. quomodo crescit dñs? perfectus non crescit; dñs autem nec crescit
nec minuitur; si enim crescit perfectus non est. si minuitur dñs non est. Ihs autē
dñs quomodo crescit. si ad aetatem quia dignatus est esse homo & fuit puer; & cū
sit uerbum dñi infans in pr̄sep̄e iacuit, & cum ipse matrem suam condiderit.
lac infantiae de matre suxit; quia creuit ergo ih̄s aetate carnis. ideo forte dic
tum est. illum oportet crescere me autem minui; sed quare & hoc iohannes
& ih̄s quod ad carnem atque coeui erant. sex menses inter se habebant. pa
riter creuerant. & si diutius ante mortem uell dñs noster ih̄s xp̄s hic esse &
ipsum iohannem hic secum esse. quomodo pariter creuerant. ita pariter senes
cere poterant; quare ergo illum oportet crescere me autem minui. primo
quia iam & dñs xxx. annorum erat; numquid iuuenis si iam xxx. annorū sit
adhuc crescit. Jam ab ipsa aetate uergete incipiunt homines & declinare ad gra
uiorem aetatem. & inde ad senectutem; sed & si pueri essent ambo non diceret.
illum oportet crescere me autem minui. sed diceret si simul nos oportet crescere;
nunc autem xxx. annorum ille. xxx. & ille; sex menses qui inter erant. nullā
distingunt aetatem; magis illud inuenit lectio quam aspectio; quid ergo est
illum oportet crescere me autem minui. magnum hoc sacramentum intellegat
caritas uestra. Antequam ueniret dñs ih̄s. homines gloriabantur de se; uenit ille
homo ut minueretur hominis gloria & augetur gloria; & enim uenit ille
sine peccato. & inuenit omnes cum peccato; si sic uenit ille ut dimitteret pec
cata. dñs largiatur homo confiteatur; & enim confessio hominis humilitas ho
minis. misericordia dñi altitudo dñi; si ergo uenit ille dimittere homini peccata.
agnoscat homo humilitatem suam. & dñs facit misericordiam suam. Illum oportet
crescere me autem minui; hoc est illum oportet dare. me autem accipere.
illum oportet glorificari me autem confiteri; intellegat homo gradū suum.
& confiteatur dño; & audit apostolum dicentem homini superbiens & elato.
extolle te uolenti; quid enim habes quod non accepisti. si autem accepisti.
quid gloriaris quasi non acceperis. Intellegat ergo homo quia accepit. qui uole
bat suum dicere quod non est eius. & minuatur; bonum est enim illi ut dñs in illo
glorificetur. ipse in se minuatur ut in dño augetur; haec testimonia & hanc

ueritatem & iam passionibus suis significauerunt xps & iohannes; Na iohan-
 nes capite minutus, xps in cruce exaltatus, ut & ibi appareret quid est, illum
 oportet crescere, me autem minui. Deinde natus est xps cum iam inciperent
 crescere dies, natus est iohannes quando coeperunt minui dies, & attestata est
 ipsa creatura, & ipse passiones uerbis iohannis dicentis, illum oportet crescere,
 me autem minui; Crescat ergo in nobis gloria di, & minuatur gloria nostra ut
 in do crescat & nostra, hoc enim dicit apostolus, hoc dicit scriptura sca, qui glo-
 riatur in dno glorietur. In te uis gloriari, cresce uis, sed malo tuo male crescis,
 qui enim male crescit, iusto minuitur; Crescat ergo ds, qui semper perfectus
 est crescat in te; quanto enim magis intellegis dm & quanto magis capis, uide-
 tur in te crescere ds, in se autem non crescit, sed semper perfectus est; Intelle-
 gebas beri modicum, intellegis hodie amplius, intelleges cras multo amplius,
 lumen ipsum di crescit in te: ita uelut ds crescit qui semper perfectus manet,
 quem admodum si curarentur alicuius oculi ex pristina caecitate & inciperet
 uidere paulolum lucis & alia die plus uideret, tertia die amplius uideretur illi
 lux crescere, lux tamen perfecta est siue ipse uideat, siue non uideat, sic est in-
 terior homo; proficit quidem in do & ds in illo uidetur crescere, ipse tamen mi-
 nuatur, ut a gloria sua decidat, & in gloriam di surgat, & distincte iam ac ma-
 nifeste appareret, quod modo audiuius. Qui de sursum uenit, supra omnes
 est; uide quid dicat de xpo, quid de se, Qui est de terra de terra est & de
 terra loquitur; qui de sursum uenit, supra omnes est, xps est; qui autem
 est de terra de terra est & de terra loquitur, iohannes est; & hoc est totum,
 iohannes de terra est & de terra loquitur; totum testimonium quod perhi-
 bet de xpo de terra loquitur, ^{non} uoces di audiuntur a iohanne, ubi testimoni-
 um perhibet de xpo, quomodo ergo de terra loquitur sed de homine dicebat,
 quantum ad ipsum hominem pertinet de terra est & de terra loquitur. Si aut
 aliqua loquitur diuina, inluminatus est ad o; nam si non esset inluminatus,
 terra terram loqueretur; ergo seorsum est gratia di, seorsum natura homi-
 nis; modo natura hominis interroga, nascitur & crescit, usitata ista hominu
 dicit; quid nouit, nisi terra. De terra humana loquitur, humana nouit, hu-
 mana sapit, carnalis carnaliter aestimat, carnaliter suspicatur, ecce est totus
 homo; ueniat gratia di, inluminet tenebras illius sicut dicit, Tu inluminabis
 lucernam meam dne ds meus inluminabis tenebras meas. Assumat mentem
 humanam conuertat ad lucem suam. incipit iam dicere quod dicit apostolus,
 non ego autem sed gratia di mecum, & uiuo autem iam non ego uiuit autem
 in me xps; hoc est illum oportet crescere, me autem minui; ergo iohannes
 quod ad iohannem pertinet de terra est & de terra loquitur, se quid

tempo ueritate
 nis ihri & iohis

desursum uenit

diuinum audisti a iohanne in luminantibus est non recipientis; qui de caelo
 uenit. supra omnes est. & quod uidit & audiuit hoc testificatur, & testimonium
 eius nemo accipit; De caelo uenit, supra omnes est dñs noster ih̄s xp̄s de quo
 superius dictum est, nemo ascendit in caelum nisi qui de caelo descendit filius
 hominis qui est in caelo; est autem super omnes; & quod uidit & audiuit hoc
 loquitur; habet enim & patrem ipse filius dñi. habet & patrem & audit a patre;
 & quod audit a patre. quid est? quis hoc explicat? quando lingua mea, quando
 cor meum sufficere potest. uel cor ad intellegendum uel lingua ad proferendū
 quid est quod filius audiuit a patre. forte filius uerbum patris audiuit. immo
 filius uerbum patris est; uidetis quem admodum hic fatigatur omnis conatus
 humanus. uidetis quem admodum hic deficiat omnis coniectura pectoris nr̄i.
 & omnis intentio mentis caligant. audio dicentem scripturam. quia filius hoc
 loquitur quod audit a patre, & rursum audio dicentem scripturam. quia ipse fili
 us uerbum patris est. In principio erat uerbum & uerbum erat apud dñm & dñs
 erat uerbū. Et nos loquimur uerba uolantia & transeuntia; mox ut sonuerit
 ore tuo uerbum tuum transit. per agit strepitum suum. & transit in silentiū;
 numquid potessequi sonum tuum & tenere ut stat? Cogitatio tamen tua manet.
 & de ipsa cogitatione manente dicis multa uerba transeuntia; quid dicimus
 fr̄i. dñs cum loqueretur. adhibuit uocem. adhibuit sonos. adhibuit syllabas.
 si adhibuit ista. qua lingua loquutus est. hebraea. an greca. an latina. ibi ne
 cessariae linguae. ubi distinctio gentium. Ibi autem nemo potest dicere. illa
 lingua uel illa loquitum esse dñm. Cor tuum attende. quando concipis uerbū
 quod dicis; dicam enim si potero. quod in nobis attendamus. non unde illud
 comprehendamus; quando ergo concipis uerbum quod proferas. rem uis dica
 re. & ipsa rei conceptio in corde tuo iam uerbum est; nondum processit.
 sed iam natum est in corde & manet ut procedat; attendis autem ad quem
 procedat. cum quo loquaris. si latinus est. uocem latinam quaeris; si grecus
 est. uerba greca meditaris. si punicus est. attendis si nosti linguam punicā;
 pro diuersitate ergo auditorum diuersas linguas adhibes. ut proferas uerbū
 conceptum. illud autem quod corde conceperas. nulla lingua tenebatur;
 cum ergo dñs loquens. linguam non quereret & genus eloquutionis non as
 sumeret. quomodo auditus est a filio. cum ipsum filium sic loquutus dñs. Quo
 modo enim tu uerbum quod loqueris. in corde habes & apud te est. & ipsa
 conceptio spiritalis est. nam sicut anima tua spiritus est. ita & uerbum
 quod conceperis spiritus est. nondum enim accepit sonum ut per syllabas
 diuidatur. sed manet in conceptione cordis & in spectaculo mentis. sic dñs
 edidit uerbum. hoc est genuit filium; & tu quidem extempore gignis uerbū

Verbum n̄m
 quid sit?

Etiam in corde. Ds sine tempore genuit filium per quem creauit omnia tem-
pora; Cum ergo uerbum di filius sit. filius autem loquutus est nobis, non uerbu
 suum sed uerbum patris se nobis loqui uoluit, qui uerbum patris loquebatur;
 hoc ergo quomodo decuit & oportuit dixit iohannes; Quomodo potuimus nos
 exposuimus; cui ad cor nondum per uenit dignus de tanta re intellectus; habet
 quo se conuertat; habet quo pulsari; habet a quo quaerat; habet a quo p[er]at; habet
 a quo accipiat; Quid de caelo uenit; supra omnes est & quod uidit & audiuit, hoc
 testatur. & testimonium eius nemo accepit; Si nemo, ut quid uenit; quorun
 dam ergo nemo est; quidam populus praeparatus ad iram di; damnandus cum
 diabolo; horum nemo accepit testimonium xpi; Nam si omnino nemo, nul
 lus homo. quid est quod sequitur; Qui accepit testimonium eius, signauit
 quia ds uerax est; Certe ergo nemo; si tu ipse dicis; qui accepit testimonium
 eius signauit quia ds uerax est; responderet ergo fortasse interrogatus iohannes
 & diceret; inoui quid dixerim nemo; Est enim quidam populus natus ad iram di
 & ad hoc praecognitus; quis sint enim credituri & qui non sint credituri nouit
 ds; quis sint perseueraturi in eo quod crediderunt & quis sint lapsuri nouit ds,
 & numerati sunt do omnes futuri in uitam aeternam; & nouit iam illum popu
 lum distinctum. & si ipse nouit & proph[et]is dedit nosse per spm suum; dedit &
 iohanni; attendebat ergo iohannes non oculo suo. Nam quantum ad ipsum
 per an[te] terra est & de terra loquitur, sed in ea gratia sps quam accepit a do
 uidit quendam populum impium; infidelem; attendens illum in infidelitate
 sua ait. Testimonium eius qui uenit de caelo nemo accepit; quoru nemo
 eorum qui ad sinistram futuri sunt, eorum quibus dicetur. Ite in ignem ae
 ternum qui praeparatus est diabolo & angelis eius; Qui ergo accipiunt; illi
 qui ad dexteram futuri sunt; illi quibus dicetur. Uenite benedicti patris mei
 per cipite regnum quod uobis partu[m] est ab origine mundi; attendit ergo in
 spu diuisionem; in genere autem humano commixtionem. & quod nondum
 locis separatum est. separauit intellectu; separauit cordis aspectu; & uidit duos
 populos; infidelium & fidelium; attendit infideles; & ait; quid de caelo uenit.
 supra omnes est & quod uidit & audiuit loquitur. & testimonium eius nemo ac
 cepit; Deinde tulit se a sinistra; & aspexit ad dextram & sequutus ait.
 qui accepit testimonium eius signauit quia ds uerax est; quid est signauit
 quia ds uerax est nisi homo mendax est. & ds uerax est. quia nemo hominu[m]
 potest dicere quod ueritas est, nisi in luminetur ab eo qui mentari non potest;
 Ds ergo uerax; xps autem ds; uis probare; accipe testimonium eius. & inuenis.
 qui enim accepit testimonium eius signauit quia ds uerax est; qui ipse qui
 de caelo uenit & supra omnes est. Ds uerax est; sed si nondum illu[m] intellegis dm.

nondum accepisti testimonium eius; accipe & signas. praesumentem in-
 tellegis. definitem agnoscis quia dñs uerax est: Quem enim misit dñs:
 uerba dñi loquitur; ipse est dñs uerax. & misit illum dñs; dñs misit dñm; iun-
 ge ambos, unus dñs. dñs uerax missus ad o; De singulis interroga. dñs. & de
 ambobus interroga. dñs; non singuli dñs & ambo dñi. sed singulus quisq. dñs.
 & ambo dñs; tanta enim ibi est caritas sp̄s sc̄i. tanta pax unitatis. ut de singu-
 lis cum interrogatur. dñs tibi respondeatur. De trinitate cum interrogatur.
 dñs tibi respondeatur. si enim sp̄s hominis quando inheret. ut dñs. unus sp̄s
 est. aperte apostolo dicente. qui adheret dño. unus sp̄s est. quanto magis fi-
 lius aequalis adherens patri simul cum illo unus dñs est. audite alterum testi-
 monium; nostis quam multi crediderunt quando omnia quae habebant.
 ad pedes apostolorum uendita posuerunt. ut distribueretur unicuique. sicut
 opus erat; & de illa congregatione sc̄orum quid dicit scriptura. erat illis
 anima una & cor unum in dño; si caritas de tot animabus fecit animam unam.
 & de tot cordibus fecit cor unum. quanta est caritas inter patrem & filium.
 maior utiq. potest esse. quam inter illos homines quibus erat cor unum; si ergo
 multorum fratrum cor unum propter caritatem. & multorum fratrum anima
 una propter caritatem. dñs pater & dñs filius dicitur. quia duo sunt. si duo
 di sunt. non est ibi summa caritas; si enim hic tanta caritas est. ut animam
 tuam & animam amici tui unam animam faciat. quomodo ibi non est unus dñs.
 pater & filius. absit ut hoc sentiat fides non ficta; prorsus quantum excellat
 caritas illa hinc intellegite; multae animae sunt multorum hominum & si se
 diligunt. una anima est; sed possunt dici & multae animae possunt in hominibus.
 quia non est tanta coniunctio; ibi autem unum dñm licet dicas. duos aut tres
 deos non licet dicas; hinc tibi commendatur. super eminentiam & summam cari-
 tatis tanta ut maior esse non possit; quem enim misit dñs. uerba dñi loquitur.
 hoc utiq. de xp̄o dicebat. ut se ab illo distingueret; quid enim ipsum iohannem
 nonne dñs misit. Annon ipse dixit. missus sum ante eum. & qui me misit bap-
 tizate in aqua. & de illo dictum est. ecce mitto angelum meum ante te &
 praeparabit uiam tuam; nonne & ipse uerba dñi loquitur. de quo & iam dictum est
 quod sit amplius quam propheta. si ergo & ipsum dñs misit & uerba dñi loquitur.
 quomodo ad distinctionem de xp̄o eum dixisse accipimus. quem enim
 misit dñs. uerba dñi loquitur; sed uide quid adiungat; Non enim ad mensu-
 ram dat dñs sp̄m; Quid est hoc: non enim ad mensuram dat dñs sp̄m. Inue-
 nimus quia ad mensuram dat dñs sp̄m; Audi apostolum dicentem. secundum
 mensuram donationis xp̄i; hominibus ad mensuram dat. unico filio non
 dat ad mensuram. quomodo hominibus ad mensuram. aliquidem

p̄z filij unij
 deus:

datur per spm sermo sapientiae. alii sermo scientiae secundum eundem
 spm. alii fides in eodem spu. alii prophetae. alii diuinitas spirituum. alii
 genera linguarum. alii donatio curationum; Numquid omnes apostoli. Num
 quid omnes prophetae. Numquid omnes doctores. Numquid omnes uirgines.
 Numquid omnes dona habent sanctorum. Numquid omnes linguis loquuntur.
 Numquid omnes interpretantur, aliud habet ille & aliud habet iste & quod
 habet iste non habet ille. Mensura est. diuisio quaedam donorum est, ergo
 hominibus ad mensuram datur. & concordia ibi unum corpus facit; quomodo
 aliud accipit manus ut operetur. aliud oculus ut uideat. aliud auris ut audi
 at. aliud pes ut ambulat. anima tamen una est quae agit omnia in manu ut
 operetur. in pede ut ambulat. in aure ut audiat. in oculo ut uideat. Sic sunt
 etiam diuersa dona fidelium. tamquam membris ad mensuram cuique propri
 am distributa, sed xps qui dat non ad mensuram accipit; audi enim adhuc
 quod sequitur. quia de filio dixerat non enim ad mensuram dat ds spm;
 Pater diligit filium & omnia dedit in manu eius; Adiecit omnia dedit in
 manu eius. ut nosset & hic qua distinctione dictum sit. pater diligit filium;
 Quare enim pater non diligit iohannem. & tamen non omnia dedit in manu
 eius; pater non diligit paulum. & tamen non omnia dedit in manu eius;
 pater diligit filium sed quomodo pater filium. non quomodo dñs seruum.
 quomodo unicū non quomodo adoptatum; itaq. omnia dedit in manu eius;
 quid est omnia ut tantus sit filius quantum est pater; ad aequalitatem enim sibi
 genuit eum, cui rapina non esset in forma di esse aequalem dō. pater diligit
 filium & omnia dedit in manu eius; Ergo cum ad nos dignatus est mittere
 filium. non putemus aliquid minus nobis missum quam est pater; pater mit
 tens filium. se alterū misit; namq. putantes adhuc discipuli quia pater aliqđ
 maius est quam filius. uidentes carnem & non intellegentes diuinitatem di
 xerunt ei. Dñe ostende nobis patrem & sufficit nobis. tamquam dicerent;
 iam nouimus te & benedicimus te. quia nouimus te; Gratias enim tibi agim.
 quia ostendisti te nobis. sed patrem nondum nouimus; propterea cor nr̄m
 ardet & satagit concupiscentia quadam sc̄a uidendi patris tui qui te misit;
 ipsum nobis ostende. & nihil amplius a te desiderabimus; sufficit enim
 nobis cum ille fuerit demonstratus. quo maior esse nemo potest; bona con
 cupiscentia bonum desiderium. sed paruus intellectus; attendens enim
 ipse dñs ihs paruos magna quaerentes. & seipsum magnum inter paruos.
 paruus inter paruos. ait philippo qui hoc dixerat uni ex discipulis; Tanto
 tempore uobiscum sum & non cognouistis me philippe. possit hic philippus
 respondere. cognouimus te; sed numquid diximus tibi ostende nobis te.

te cognouimus. sed patrem quaerimus; subiecit statim, qui me uidet & uidet & patrem; Si ergo aequalis patri missus est, non eum aestimemus ex infirmitate carnis, sed cogitemus maiestatem indutam carne, non oppressam carne; manens enim deus apud patrem, apud homines factus est homo, ut tu per illum qui ad te factus est homo, fieres talis qualis capit deum; non enim homo poterat capere deum; uidere poterat homo hominem, capere deum non poterat, unde non poterat capere deum quia oculum cordis unde capere non habebat; erat ergo aliquid intus saucium, & aliquid foris sanum, corporis oculos habebat sanos, cordis habebat saucios; factus est ille homo ad corporis oculum, ut credens in eum qui uideri corporaliter potuit, curretes ad eum ipsum uidendum quem spiritualiter uidere non poterat; Tanto tempore uobiscum sum & non cognouistis me, philippe qui me uidet & uidet & patrem; quare illi non illum uidebant. ecce uidebant illum, & patrem non uidebant, uidebant carnem, sed maiestas latebat, quod uidebant discipuli qui amauerunt, uiderunt & iudaei qui crucifixerunt. Intus ergo erat totus ille, & sic intus in carne ut apud patrem maneret; non enim deseruit patrem, quando uenit ad carnem; carnalis cogitatio non capit quod dico; differat intellectum, & incipiat a fide, audiat quod sequitur, Qui credit in filium, habet uitam aeternam; qui autem incredulus est filio, non uidebit uitam, sed ira dei manet super eum; non dixit ira dei uenit ad eum, sed ira dei manet super eum; Omnes qui nascuntur mortales, habent secum iram dei; quam iram dei, quam excepti primus adam, si enim peccauit primus homo & audiuit morte mortem, factus est mortalis ille, & coepimus nasci mortales, cum iram dei nati sumus; uenit inde filius, non habens peccatum, & indutus est carne, indutus est mortalitate, si ille nobiscum communicauit iram dei, nos pigri sumus cum illo communicate gratiam dei. Qui ergo non uult credere in filium, iram dei manet super illum; quae ira, de qua dicit apostolus; fuimus enim & nos natura filii irae, sicut & ceteri; Omnes ergo filii irae, quia de maledicto mortis uenientes, crede in christum factum pro te mortalem, ut eum capias immortalem; quando enim ceperis eius immortalitatem, ne tu eris mortalis, uiuebat moriebaris, mortuus est ut uiuas; attulit gratiam dei, abstulit iram dei; deus bibit mortem, ne mors biberet hominem.

**INCIPIT SERMO XX AB EO QUOD
DIXIT UT ERGO COGNOUIT IHS QUI AUDIERANT PHARISEI
QUI IHS PLURES DISCIPULOS FACIT USQUE AD IOHANNEM UBI DIXIT
QUI IAM NON PROPTER TUAM LOQUELLAM CREDI-
MUS IPSI ENIM AUDIIMUS ET SCIMUS QUI HIC
EST UERE SALUTOR MUNDI**

Non rude est auribus carnis uestrae euangelistam iohannem uelut